

بررسی تراکم بوته وسطوح مختلف کود فسفر برصفت زراعی و عملکرد میوه و دانه گیاه دارویی کدوی تخم کاغذی

شهرزاد موذن^۱ جهانفر دانشیان^۲ سیدعلیرضا ولد آبادی^۳ حسن بغدادی^۲
۱- دانشجوی کارشناسی ارشد زراعت دانشگاه آزاد اسلامی واحد تاکستان
۲- استادیار (ان) دانشکده کشاورزی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تاکستان
۳- محقق مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی قزوین

کدوی تخم کاغذی *Cucurbita pepo con var. styriaca* از گیاهان دارویی یکساله و بسیار ارزشمند می باشد که در چند سال اخیر وارد فلور ایران شده است. از مواد موثره موجود در دانه این گیاه در کشورهای پیشرفته سالهاست که داروهای برای بیماریهای هیپرپلازی، سوزش مجاری ادراری، تصلب شرائین، تنظیم دستگاه گوارش خصوصاً تورم و ناراحتیهای پروستات تهیه میشود و این گیاه در دهه اخیر به عنوان یک منبع مهم دارویی مطرح شده.

فسفر از جمله عناصر پرمصرف و مهم بوده که بر رشد و نمو، توسعه ریشه و عملکرد میوه و دانه موثر می باشد همچنین به دلیل گسترش زیاد بوته این گیاه در طول فصل زراعی تعیین تراکم مناسب و فاصله کاشت کافی جهت نیل به بیشترین عملکرد و تولید میوه های با کیفیت بسیار مهم است.

در تحقیقی که به همین منظور در سال ۱۳۸۳ در ایستگاه تحقیقاتی فیض آباد مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی قزوین انجام شد، سه تراکم بوته ۱۶۰۰۰، ۱۳۰۰۰، ۱۰۰۰۰ (فاصله کاشت روی ردیف ۵۰-۶۱-۸۰ سانتیمتر به عرض ۲۵۰ سانتیمتر) در هکتار به همراه کاربرد ۴ سطح فسفر خالص ۱۵۰، ۱۰۰، ۵۰، کیلوگرم در هکتار با استفاده از طرح فاکتوریل در قالب بلوکهای کامل تصادفی در سه تکرار بررسی صورت گرفت.

از بوته هادرسه مرحله شروع گلدهی، شروع میوه دهی و رسیدگی کامل نمونه برداری انجام شد آنالیز نتایج و مقایسه میانگین به روش دانکن نشان داد از نظر رشد و گسترش بوته تیمار تراکم ۱۰۰۰۰ بوته در هکتار اختلاف معنی داری در تعداد گره، طول بوته، تعداد برگ و تعداد ساقه فرعی با سایر تیمارهای تراکم داشته و کود فسفر نیز بر رشد گیاه موثر بوده بطوری که بیشترین طول بوته مربوط به تیمار ۱۰۰ کیلوگرم فسفر خالص در هکتار همچنین بیشترین وزن خشک برگ و وزن خشک ساقه در تیمار ۱۵۰ کیلوگرم فسفر در هکتار مشاهده شد. از نظر عملکرد میوه و دانه نیز تراکم ۱۰۰۰۰ بوته میوه هایی با وزن کل، تعداد تخمه و وزن خشک تخمه بیشتر از سایر تیمارها داشته همچنین تیمار ۱۰۰ کیلو فسفر نیز بیشترین تعداد تخمه در بوته و بیشترین وزن خشک تخمه و تعداد تخمه در متر مربع را در مقایسه با سایر تیمارهای کودی از خود نشان داده است. تیمارهای تراکم و کود فسفر بر روی درصد روغن دانه ها تاثیر معنی داری نداشته است.